

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVIČIUS

Iš vokiečių humoro

— Žūrėk, Hans, — sako jo žmona, — Fricas savo žmonai parneša šokolado iš fabriko, Valteris — muilo, o tu man nieko neparneši.

— Bet Fricas dirba šokolado fabrike, o Valteris — muilo. Be-puigi jiems kisenėse paslėpus muilo ar šokolado, išeiti pro fabriko vartus. Aš juk dirbu, pati žinau, vaikų vežimėlių fabrike. O vežimėlių kisenėse juk neįsidedu.

— Bet tu gali dalimis vežimėlių susinešti į namus, patarė žmona.

— Čia tavo idėja neblogo. Mė-

ginsiu.

Ir pradėjo Hansas nešti į namus vežimėlius. Po ašelę, po šriubelę, po ratelį ir sunesė viską į palaidą krūvą.

Sekmadienio rytą Hansas išsinešė visas dalis į kiemą ir pradėjo dėti vežimėlius. Dėjo, dėjo iki pat sutemos, bet vežimėlio vis negalėjo sudėti.

— Sustatei jau vežimėlių? — užklauso sugrįžusi žmona.

— Žinau, kad ne. Ir šiaip dėjau dalis, bet vistik dėjau; visai mėginau, bet vistiek gaunasi kulko-svaidsis...

Magaryčios

● Gydytojo profesija yra pati geriausia: jis gali įsakyti moteriai nusirengti, o vėliau pasiūsti jos vyru šaškailį.

● Svečiai nemėgsta, jei restorano padavėjas sako jausis kaip namuose: tai jiems primena indų plovimą.

● Modernus vaikas išmetinėjo motinai, kad ji jam liepia maudytis, tuo tarpu nuo kitų daiktų dulkes tik nuvalo.

● Biudžetas yra kaip moters apatinukas: viskam neužtenka vietos.

● Ant Anglijos princo Frederiko paminklo yra toks eilutėtas užrašas: "Čia ilsisi Fredas, kuris tik gyveno ir mirė, tikrumoje nieko gero nepadaręs".

● Žmona savo vyrą saugo geriau, kaip katė pagautą pelę.

● Žmonės nepadarė tai, ko reikia, dėl to, kad jie daro tai, ko nereikia.

● Rašant meilės laišką, turi pradėti nežinodamas ką rašyti ir baigti, nežinodamas ką parašė.

● Geriau žinoti viską apie truputį, negu truputį apie viską.

● Juo moteris senesnė, tuo ji ilgiau dedasi skrybėlę.

● Moteris kaip ir arkliai: jei turi jautrias ausis — yra gerame sveikatos stovyje.

● Geriau apsilankius vagiu negu plepiui.

GREITUMO VAISTAS

Prancūzo mūlas sustojo vidury kelio ir nė iš vietos. Lyg tyčia pro šalį važiuojo vėlinarais. Čkininkas jam ir sakė:

— Kaip gerai, kad jūs čia atsiradote! Gal turite kokių vaistų, kad galėčiau šitą prakeiktą išjudinti?

Vėlinarais įpylė į delną truputį kažkokių miltelių ir supylė juos mului į nasrus. Mūlas lyg padūkęs šoko iš vietos ir dingo už kelio posūkio.

— Kiek aš jums, daktare, skolingas?

— Du frankus.

— Būkite geras, duokite man tų miltelių dar už 10 frankų.

— Kam jie jums?

— Tai man pačiam. Kad dabar galėčiau tą vėlinio gyvulį pasivesti.

PER ANKSTI APSIDZIAUGĖ

Vienas rašytojas pasakoja: Perskaicius kūrinių, prie tribunos priejo ponitė ir paprašė, ar ji negalėtų gauti mano kūrinių kopiją, o jei ne, tai ar yra kur išspausdinta, kad ji galėtų nusipirkti. Atsakiau, kad nesu tiek garsus, kad mano veikalai būtų išspausdinti.

— O kada jie bus atspausdinti? — norėjo žinoti ponitė.

— Greičiausia, po mano mirties, — atsakė jaunas rašytojas.

— Puiku! Tikėkim, kad ilgai neteks laukti! — apsidžiaugė ponitė.

SALIAMONISKAS SPRENDIMAS

Mark Twain bevaikštinėdamas prisistatino prie miestelio kapinių ir čia pamatė būrį besiginčijančių miesto valdybos pareigūnų.

— Kas per ginčas, mano ponai? — paklausė Twain.

— Sprendžiame klausimą, ar reikia apmūryti kapines, ar ne.

— Na, kam gi reikalingas toks kapinių aptvertimas?

— Reikia apsaugoti kapinių terena.

— Ne re'kaio. Juk tie, kurie jau yra kapinėse, negali iš jų pabėgti, o tie, kurie tebėra gyvi, neturi mažiausio noro į jas veržtis.

MULO PASAKA

Vienas žmogus užsėjo lauką kukurūzais. Karštą dieną kukurūzai ėmė sproginėti ir nuharstė visą lauką kukurūzų drėbsniais. Netoli stovėjo pakinkyti mulai nusprendė, kad pradėję snigti, ir nirtinai sušalo. (Iš amerikiečių tautosakos)

Aiškus įrodymas

Kodėl tu, tėveli, nenori, kad aš tekėčiau už Jurgio?

— Iš vienos pusės jis yra kvailas, o iš kitos — jis nori tik tavo turto.

— Bet Jurgis užtikrino, jog jis vestų mane, jei aš netekčiau nei skatiko.

— Ar gi? Tuo atveju jis yra kvailis, negu maniau.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, aš skaičiau, kad šitame dešimtmety bus neišvengiamas III pasaulinis karas ir jis prasidės danguje.

— Gal tu norėjai pasakyti — erdvėje?

— Geriau supranta, kai sakai danguje. Ir žmonės taip sako: dangus apsiniaukęs, dangus giedras.

— Tegul bus ir tavo tiesa, tėve, bet iš kur tu žinai, kad bus karas?

— Skačiau, ką vienas Kinijos politikas pasakė, jog karas tarp dviejų super jėgų neišvengiamas. Sekantieji 10 metų bus labai pavojingi visai mūsų planetai. Šita faktą mes turime turėti galvoje.

— Per daugelį metų buvo plačiai kalbama apie "detentę", kitaip tariant, įtampos mažinimą tarp šitų dviejų didžiųjų jėgų — JAV ir Sovietų Sąjungos.

— Kas, Maiki, sukėlė įtampą? Gal bijosi karo, nes visi žino, kad niekas nelaimės, tik tai nukentės.

— Tą visi žino, bet pasakyk man, tėve, kaip anksčiau minėjai, kodėl karas vyks iš dangaus?

— Stai kaip. Technikos amžiuje kariaus ne ant žemės, bet iš aukštybių. Matai, dabar erdvėje prileista visokio džunko. O kai paleis atominę bombą, tai žemėje išnyks visa gyvybė.

— Na, pasakok toliau.

— Aš, kaip generolas, geriau žinau karo taktiką. Vienos raketos naikins kitas raketas, pastos kelia prieš raketoms ir jas sunaikins, kad nepasiektų žemės, o jeigu koks džunko gabalas nukristų žemėn, tai didelės žalos nepadarų.

— Pagal tavo teoriją, tėve, tai būtų kaip tepinė žaidimas, bet ne rimtas karas. Pasaulinis karas, tai ne aišrų peštynės. Sovietai nori visą pasaulį pavergti, taip, kaip pavergė Pabaltijo kraštus, Balkanų respublikas, o demokratinis pasaulis nori išvengti tokios nelaimės. Vakarų pasaulis būtų ramus ir nereikėtų bijoti sovietų agresijos, jeigu sovietai nesiginkluotų ir negrasintų. Bet jie žino, kad gali sava prazudyti pradėję karą. Todėl ir buvo reikalinga "detentė", įtampai sušvelinti. Iš to išeina tikrai burbulas. Sovietai remia terorą, o kur reikia, pristato ir amunicijos. Tegul pėsiai: juo didesnė suirutė, juo geriau. Arabai susipešė. Ispanijoje prieš demokratine santvarkę vykdė terorą. Lenkija nori atsilaikyti nuo Maskvos kuri privedė prie bankroto. Sovietai patys didelėje ekonominėje bėdoje, turi daug priešų viduje, — pasigrobo svetimas žemes. Ap-siginklavo iki dantų, o ūkinis gyvenimas nusugandė. Ne gamta, dar laisvąjį pasaulį gąsdina, terorizuoja tikintuosius krikščionis. Žadžiu kai komunistinis

pasaulis, tai Viduramžių vergijos pasaulis. 20-me amžiuje komunizmas, koks dabar yra, neišmanomas įgyvendinti.

— Atominio karo jie bijo, bet "kariauja" kitas būdais: propaganda, teror ir prievarta. Jei-gu būtų atominis karas, tai mūsų planeta būtų pusiau mirusi ilgiems amžiams.

— Pasakyk man, kodėl sovietai labai bijo laisvojo pasaulio? Kodėl jie taip stropiai cenzuruoja net eilinių piliečių laiškus siunčiamus į užsienį ir gaunamus iš užsienio. Savo senam draugui pasiunčiau kelis laiškus į Lietuvą, o jį tik vieną tegavo.

— Apie sovietų baimę jau mudu kalbėjome. Tu, tėve, gal parašai, kad gerai gyveni, gauti pensija ir nieko tau netrūksta, o sovietai tokių žinių nenori girdėti. Žinok vieną dalyką, kad sovietų cenzoriai seka ir susizymi, kas ką turi, su kuo susirašinėja ir t. t.

— Baisi, Maiki. Dar niekad pasaulyje taip nebuvo, kaip yra dabar.

— Būk atsargus, tėve. Savo draugui parašyk trumpai, kad esi sveikas ir lauki atsakymo.

— Sudiev, Maiki, einu pas Andriejų su draugais pasikalbėti.

ANGELIEČIŲ "GADZINKOS"

EX ORIENTE LUX
Mums Gorbulskis blynus kepė, Klaimaitė mergatrinu tepė, — Priškus deda į mašiną ir parapiją vaišina!...

Pa Ra Va
(Parapijos Radijo Valandėlė)
Plaukia sau laivelis Irkluojamas "sponsorių" — Svetimų žodėlių Ir kalbos prajovų...

Rinkimai į LRS C. V-bą
Erys broliukai ieško važio Be pakinkytu, be pavadžio ar arklys kad būtų liesas — Juo važiuotų tikrai Biesas!...

KAS BŪTŲ, JEI TAIP BŪTŲ?
ei Kupronis būtų caras, — Aš būčiau jo šuva. Tegū, vyručiai, daros Iš Angelės Maskva:

Gražiai čia siausiu varas — Graži būtų velniava!... Tikrai Kupronis dar ne caras. O aš — dar ne šuva...

VERKIU, KAD TU NEPASTIPAI

STOTYJE

Geležinkelio stotyje atbėgusi kaimietė klausia stoties sargą: — Ar čia didžioji jūsų stotis? — Taip, — atsako sargas. — O kur ponias nori važiuoti? — Kvaly! Gal ir tu nori su manim važiuoti? — Ne, bet į kokį miestą tamsta nori? — O kokius miestus tu čia turi? — Aš klausiu, į kokį miestą tamsta nori bilietą pirkti. — Tai ne tavo reikalas. Ar tu manai, kad aš atėjau tau pasisakyti, kur aš važiuoju? Kiek kaštuoja į Chicago? — Penkiasdešimt dolerių. — Penkiasdešimt! O kiek kainuos, jeigu sumokėsiu iš sykiu? Aš tau duosiu dvyliką dolerių. — Ne, tameta, čia ne kojinių krautuvė. Pirmos klasės bilietas į Chicago penkiasdešimt dolerių. — O kiek už trečią klasę? — Ekskursijos? — Ne, šermenys. — Aš klausiu, ar tamsta nori ekskursijos bilieto? — O kas tai yra tas ekskursijos? — Tai reikiška, bilietas į abu galus — nuvažiuoti ir sugrįžti. — O kam man grįžti, kad aš ir dabar čia? * * *

— Mes atėjome ne to pat dar-ryti, ką kiti jau padarė... — Turėk savo ambicijas, bet niekad jų nepervertink. — Ne tiek svarbu techninių studija, kiek visą gyvenimą savęs švietimas. — Dailės technika prasideda iš pradžių, bet mokslas tęsiasi iki gyvenimo pabaigos. — Intelektą kai kas panaudoja kaip meistras savo darbo įrankius. * * *

● Idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės. Maironis

Maksas ir Patas sėdėjo vienas prieš kitą restorane prie stalo. Abu airiai. Patas užkabina pilną šaukštą krienų, manydamas, kad bulvinė košė ir nuryja. Iš akių pasipylė ašaros, o veidas paraudo kaip virtas vėžys.

Pamatęs savo draugą verkiant, Maksas paklausė: — Patai ko tu verki? — Kaip neverkti, — soko Patas, — špyrt gavau laišką, kad mano žmona mirė, Dieve duok jai dangų!

— Labai gaila, — atsakė Patas. — Gal norėtum paragauti šitos košės? — paklausė Patas, pakišdamas Maksui krienus.

— Suprantama, kad noriu, — atsakė Maksas ir pasikabinęs dar didesnį šaukštą negu Patas, dar labiau pravirko.

O kogi tu, drauge, verki? — paklausė Patas.

— Verkiu, kad vietoj tavo žmonos nenustipai tu pats. * * *

PATS KALTAS, NEKALTINK!

Nuolatinis restorano svečias: "Veteri, bet šis visiukas senas!"

Veiteris: Už tai aš nekaltas. Kalčiausias esi ponaš."

"Kaip tamsta gali taip atsakyti?"

Ogi, visą savaitę kasdien aš ponui siūliau keptą vištą, o ponaš kiekvieną kartą pasirinkdavo kiti.

* * *

TIKYBOS PAMOKA

Motina bando įsiskinti savo 3 metų mergaitę idėją apie Dievą. "Dievas yra visur; tu jo negali matyti, bet jis tave visur mato".

Mergytė nusišypsojo: "Spėkim, mama, kur Jis slepiasi?"

V A R N A

Varna, garbės geisdama, pasipuošė plunksnomis povu. Apleidusi savo draugus, ji priartėjo prie povų iš tolo. Iš išvaizdos plunksnų jie tuoj atpažindavo jos klastą; Nutarę nubauti apgavikę, jie paruošė varnai tai spąstus. Povai vis šypsojos varnai ir ją priartėt padrasino; Atrodė, kad joks jų nedraugiškas veiksmas jai negrasino. Išnykus jos baimė, ta varna prie povų priėjo; Viešnios supykintiems povams to tik reikėjo.

Povai, sutarę, tą svečią pradėjo tuoj pulti, Pešti jos plunksnas, be gailėsčio skaudžiai apkulti. Užpultosios varnos sparnai ir abu šonai skaudėjo, O išpeštos plunksnos buvo blaškomos vėjo, Apkruvinta varna, nuo povų vos nevos tik ištrūkus, Nubėgo uždusęs pas varnas, kone patrukus.

Jos draugės beplunksnės būtybės visai nepažino Ir įtarusios klastą, jos ilgai dar ją pakankino Ir išmetė lauk iš savo giminės.

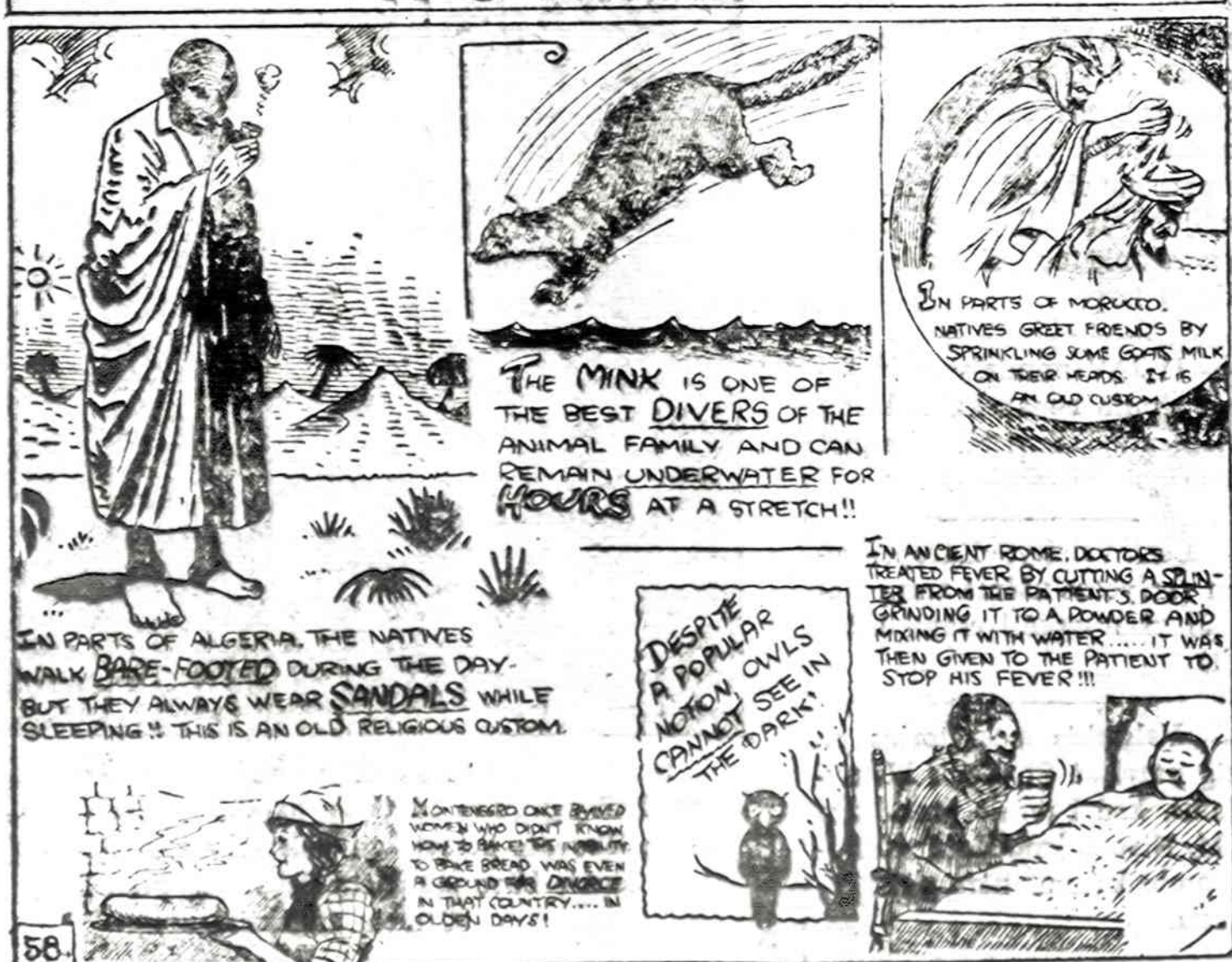
Varna, nustojus garbės, Svetimom plunksnom puoštis daugiau nenorės.

* * *

Žmonės dažnai suklastoja tikrovę, Kai nori paslėpt savo menką dorovę.

(V. Petraitis, Pasakėčios, 217 psl., kaina \$3.)
gaunamos Naujienose.

IT'S AMAZING!

KUNIGAİKŠČIO KESTUČIO ŠEIMA

(Tęsinys)

"Kai Žygimantas ir jo sūnus Mykolas Lietuvos ponams viską pasirašė ir antspaudais patvirtino, buvo suaruštas šv. Stanislovo bažnyčioje pilijje majestotas, kuriame Žygimantas įprastomis apeigomis pakeltas Džiūo, Lietuvos Kunigaikščiu. Ten jam Krokuvos vyskupas Zbignievas Olesnikis padavė kardą karaliaus vardu, taip pat Lietuvos, Žemaičių ir rusų ponams įteikė popiežiaus lašą arba bule, kuria jie aleidžiami nuo priesaikos duotos Švitrigailai, o po to jie vėl prisiekė Žygimantui".

Bet Švitrigaila nenusileido. Abiejų varžovų, sutraukusių didžiules jėgas, ginčą išsprendė šventosios kautynės 1435 m. rugšėjo 1 d. Tai buvusios didžiulios kytynės, kurias matė Lietuvos žemėlė. Švitrigaila pralaimėjo, Žygimantas įsigalėjo visoje Lietuvoje. Bet neilgam. Nors įsigijęs valdžią ir bandė atsikratyti lenkais ir tęsti Vytauto politiką, bet nepatenkintieji Žygimanto valdymu susimokė jį nužudyti. Tai buvo Vilniaus vaivada Daugirdas, Trakų vaivada Lėliušas ir kunigaikščiai Jonas bei Aleksandras Čarfortskiai (Konstantino Algirdaičio anūkai). 1440 m. kovo mėn. 27 d. Verbyje įvykdė Žygimantas buvo palaidotas Vilniaus katedroje greta Vytauto. Nors savo laiko raštus jis labai yra neigiamai vaizduojamas, tačiau dar 16 a. Lietuvoje buvo plačiai dainuojamas dainos, kuriuose jis buvo garbinamas kaip didelis liaudies užtėrėjas. Jis buvo vedęs Mazovijos kunigaikštę. Vienintelis Žygimanto sūnus Mykolas, amžininku vadintas "Michalūška", ilgai kovojo už savo teises, buvo atsidūręs Maskvoje ir ten žuvo nuo priešo rankos, nepalikęs vaikų. Kazimieras Jogailaitis jo pasigailėjęs iškėlė jam iškilmingas laidotuves ir kartu su 1452 m. mirusiu Švitrigaila palaidojo Vilniaus katedroje.

Visų vyriausias Kestučio ir Birutės sūnus buvo Vytautas Didysis. Gimęs apie 1350 m. jis pasireiškė kaip genijus, kuriam lygaus Lietuva ne tik neturėjo prieš jį, bet ir po jo. Jis buvo vyraus, pralenkęs visus savo laiko Europos valdovus. Iki pat Kestučio mirties jis augo ir brenė prie savo rūpestingojo tėvo maza tegavęs savarankiškai pasireikšti. Ten pat Trakuose su juo gyveno ir jo žmona kunigaikštienė Ona, taip pat viena

iš žymiausių moterų Lietuvos istorijoje, tikra Vytauto gyvenimo draugė ir jo bendradarbė, net patarėja. Teodoro Narbuto paleistas tvirtinimas esą ji buvusi rusė stačiatikė, Smolensko kunigaikščio duklė, jau prof. I. Jonyno griežtai atmetas. Ji buvo tikra lietuvaitė, Ešiško pilies valdovo ir Vytauto didžiojo (gal ir giminačio, nes kai kieno spėjimu jis buvęs taip pat Gediminaitis) sesuo. Pagonškas, lietuviškas Onos vardas nėra žinomas, lygiai kaip ir vardas vienos, kurios Vytauto dukters Sofijos, kuri gimė, kaip spėjama, Trakuose apie 1371 m., vėliau Vytauto buvo išleista už Didžiojo Maskvos kunigaikščio Dimitrio sūnaus Vosyliaus ir pagarsėjusi kaip viena iš smarkiausių moterų, Kremliaus valdovių. Ji ten pat, Maskvoje, ir palaidota, o jos motinos, kunigaikštienės Onos, mirusios 1418 m. rugpjūčio 18 d., palaikai išsili mūsų tautos mauzoliejuje — Vilniaus katedros — požemiuose. Antroji Vytauto žmona, Alšėnų kunigaikštė Julijona, neturėjo to taktiko ir išminties, kaip kun. Ona.

Vytautas po Kestučio mirties perėjęs per kovą su Jogaila au dras, nuo 1392 m. iki kol pats amžinai užmerkė akis 1430 m., ramiai valdė Lietuvą. Per tuos 40 metų jis davė gyventojams pailsėti nuo karų, nes, nors ir ruošė didžius žygius, visos kovos vyko tik prieš žemeje. Tai jo nuopelnas, kad 1410 m. liepos 15 d. ties Žalgiriu — Grunvaldu kryžiuočiai buvo sutriuškinti, nes tai jis sudarė to sudėtingo strateginio žygio planą ir per tas garsiausias virsmo Europos istorijoje kautynes patsai vadovavo jungtinėms kariuomenėms. Žalgirio laimėjimo vaisius buvo tas, kad per 500 metų grobio vokiečių koja neįžengė į Lietuvą. Savo toli matančia politika Vytautas aptramdė rytus ir kolonizacija bei kitomis priemonėmis, sustabdė totorių veržimąsi. Tuo būdu jis apsaugojo nuo mongolų naikinimo ne tik Lietuvą, bet tuo pačiu ir Vakarų Europą, leisdamas jos kultūrai klestėti. Taip, mes tai dažnai pamirštame, kad Vakarai turi būti dėkingi Vytautui ir Lietuvai. Kuri vėliau savo kūnu ir savo sūnų kraują gynė ją nuo barbariškų Rytų.

Vytautas pravedė didžiules reformas krašto viduje, ne tik išplėtė jo sienas nuo Baltijos iki Juodosios jūros, bet ir sustiprino jį ūkiškai bei politiškai, i traukė jį į Vakarų įtakos orbi-

Laisvės Alėja Kaune

ta, rūpinosi kultūros kėlimu. Vytauto vardas garsėjo plačiai, jį gerbė ne tik savieji, bet ir rusai, totoriai, karaimai, žydai ir kiti svetimačiai kuriems jis, tęsdamas Gediminaičių toleranciją, leido ramiai mūsų tėvynėje gyventi. Prieš jį lenkėsi ne tik kaimynai, bet jo dėjai autoritetą pripažino ir popiešius, ir Vokietijos imperatorių, taip pat ir Bizantijos imperatorių Paleologus, už kurio sūnaus jis išleido savo anukę. Šešios dukterės, per visą savo ilgą valdymą Vytautas tik stengėsi kelti ir stiprinti rytus ir numesti tuos politinius ryšius su Lenkija, kuriuos buvo priverstas užmegsti kritiškuoju Lietuvai laikui po Kestučio mirties. Jis siekė išskirti Lietuvą iki karalystės rango.

Mums lieka tik sekti poetą apie Vytautą Kestutaitį: Tu dėl Tėvynės mūsų nema-rios. Kaip milžinas kovai! Kaip Viešpats kovei! (Pabaiga) (Iš Kario)

PAKEITE GYDYTOJĄ

— Marytė, kodėl tu daugiau neini gydytis pas tą jauną daktarą?
— Patyriau, kad jis jau susiziedavęs...

KAN. V. ZAKARAUSKO JUBILIEJUS

Kan. Vaclovas Zakarauskas

Spauda ir radijas pranešinėjo apie artėjančią kanauninko V. Zakarausko 50 metų kunigystės jubiliejų ir 75 metų amžiaus sukaktį.

Naujienose, kur mes skaitome turiningus kanauninko straipsnius aktualiais klausimais, gražias veiklos apybraižas davė dr. V. Plioplys, inž. D. Adomaitis ir M. Gudelis. Parapijos biuletenio viršelyje įdėta nuotrauka ir sveikinimas. Tekste — trumpa jo biografija.

Parapijos organizacijos sudarė komitetą, kuris iš anksto rūpinosi pamaldomis ir akademija. Gegužės 31 d. 10.30 val. ryto išvygiavo procesija su berniukų

ir mergaičių palyda. Procesijoje dalyvavo J. E. vysk. V. Brizgys ir 10 kunigų. Šv. Mišių asistuoja dalyvavo: kleb. A. Zakarauskas, kleb. Kuzinskas, kun. K. Kuzminskas, kun. Gelazius, kun. A. Markus, kun. J. Juozėvičius ir dar pora kitų.

Choras iškilmingą giesmę palydėjo procesiją prie altoriaus. Altoriaus papuoštas gėlėmis. Šv. Mišias atnašavo pats jubiliatas su aštuonių kunigų asista. Klebonas A. Zakarauskas pasakė labai gražų pamokslą, primindamas kanauninko gyvenimo kelią — mokslą, pareigas, tremtį. Klebonas, nors čia gimęs, su meile prisiminė Tėvynę Lietuvą, jos kėnciančius tėvyninaičius, vedančius žūbtutinę kovą už tikrąją ir Tėvynės laisvę. Sveikino vyskupą, savo ir kunigų vardu. Perskaitė popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimą ir laimėjimą, kurį pasirašė vienas arkivyskupas. Tarpininkavo vyskupas Deksnys. Perskaitė ir kardinolo J. Cody sveikinimą.

Mišių auką nešė dr. J. Danilevičienė ir Ig. Petrauskas. Daug žmoniųėjo prie Komunijos. Daktaro keturi kunigai.

Kaip visuomet, gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas

A. Lino. Vargonais grojo A. Skaisgirys. Solo giedojo Genovaitė Mažeikienė. Iškilnių pabaigoje choras sugiedojo gražią giesmę. Tuo baigėsi pirmoji iškilnių dalis.

3 val. turį bilietus dalyviai rinkosi į parapijos salę. Salė papuošta ir kaip nekuomet išpildyta stalais. Bilietų išparduota per 300.

Po 3 val. kleb. A. Zakarauskas pradėjo akademiją įvadiniiu žodžiu. Sveikino sesesle kazimierietes, istaigų vadoves, J. E. vyskupą V. Brizgį ir kitus kunigus. Vysk. V. Brizgys sukalbėjo labai prasmingą invokaciją. Dalyviai stovėjo. Dėka prelo Vl. Tulabos gautas popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimas su linkėjimais Dievo palaimos.

Prie garbės stalo sėdėjo J. E. vysk. V. Brizgys, solenizantas kan. V. Zakarauskas, kleb. A. Zakarauskas, kunigai: Z. Gelazius, Valutis, Pučinskis, J. Kuzinskas, J. Juozėvičius, dr. Ig. Urbonas, K. Kuminskis, F. Kirėlis ir ALTO pirm. dr. K. Sidlauskas bei trys sesėsle.

Prasidėjo sveikinimai. Pirmasis labai nuosirdžiai sveikino J. E. vysk. V. Brizgys kaip Kauno kapitulios pirmininkas ir vyskupą pagalbininkas.

Pardėta meninė dalis: Dainuoja "Tykiai, tykiai" ir "Mano sieloje šiandien šventė". J. Būrgess, Akompanavo Al. Eituitė.

Po sveikinimo maršo ponos A. Underienė ir D. Varanekienė sudainavo "Dievo Motina" ir "Tremtinio malda". Ponioms buvo pasipuošusios tautiniais rūbais. Jos dar pristatė sveikinimo plakata su linkėjimais. Iteikė kanauninkui ir gėlių. Visi plojė.

Buvo prisimintas neseniai miręs dr. Z. Danilevičius, žymus katalikiškų organizacijų veikėjas ir inspiratorius. Atsistojimu buvo pagerbtas. Jo pavaduotojas organizacijų komitete Ignas Petrauskas, tarė padėkos žodžius klebonui, organizacijoms ir talkininkams, ruošiant šias iškilmes.

Dr. K. Sidlauskas, ALTO ir dr. K. Bobelio vardu, sveikind jubiliatą ir linkėjo Dievo palaimos ir ilgiausių metų.

Artimas kanauninko kolega kun. dr. Ig. Urbonas gražiai apibūdino kanauninko veiklą, principumą. Girdi, kovos lauke generolas iteikia žymenius. At-

eina vienas karys, likęs iš pulko. Taip ir kanauninkas toje nelygoje pasimetimo kovoje likęs beveik vienas. Priminė jo gražų balsą ir iškalbą; retas kuris turi tokias įgimtas Dievo dovanas.

Būdamas Kauno vyskupijojeėjo gimnazijoje kapeliono pareigas, kalbėjo per radiją.

Buvau aistringas medžiotojas. Mano parcelė ant ežero krašto. Ežeras 265 ha. Prasidėdavo ančių, kurapkų, zuikių medžioklė. Mano giminais savanoris P. Subačius nemažiau aistringas medžiotojas. Mamytė visuomet primindavo, kad nesuvisėluotum grįžti išklausti per radiją pamokslą. Taigi, aš pažįstamas su kanauninku per jo įdomius pamokslus.

Inž. D. Adomaitis perėmė vadovavimą. Pakvietė A. Patacką ir vieną ponį. Jie iteikė kanauninkui laikrodį. J. Kreivėnas sveikind ir iteikė savo išleistą knygą. Dr. V. Dargis, A. Juskevičius, dr. Plioplys, Ig. Serapinas sveikino R. Liet. B-nės vardu ir iteikė iš Romos katakombų rašančių. Susivienijimo vardu sveikino p-lė E. Mikužytė. Jos sveikinimas patiekėtas raštu.

M. Gudelis sveikino Naujienų vardu. BALFO vardu raštu sveikino pirm. M. Rudienė, kuri Vokietijoje vienoje stovykloje dirbo drauge su kanauninku; sveikino ir St. Vanagūnas, Alvydo p. Sidagis; kasuliatius sveikiniimus: A. Raštaitis, E. Rugeitė, Venskai iš Paryžiaus, Sv. Teresėlės draugijos vardu iteiktas vokas.

Reikia pripažinti, kad tarp 300 su virš dalyvavo daug įžymių asmenų: adv. J. Skorubskas, T. Blinstrubas, pulk. Debulėvičius, (Nukelta į penktą puslapį)

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATūra, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet neseniai, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusėvičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidieji dainų, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozis Adomaitis — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo brožių aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINIS NOVELĖS, M. Zosėno kūryba, J. Valaitis vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį paštomato maldoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

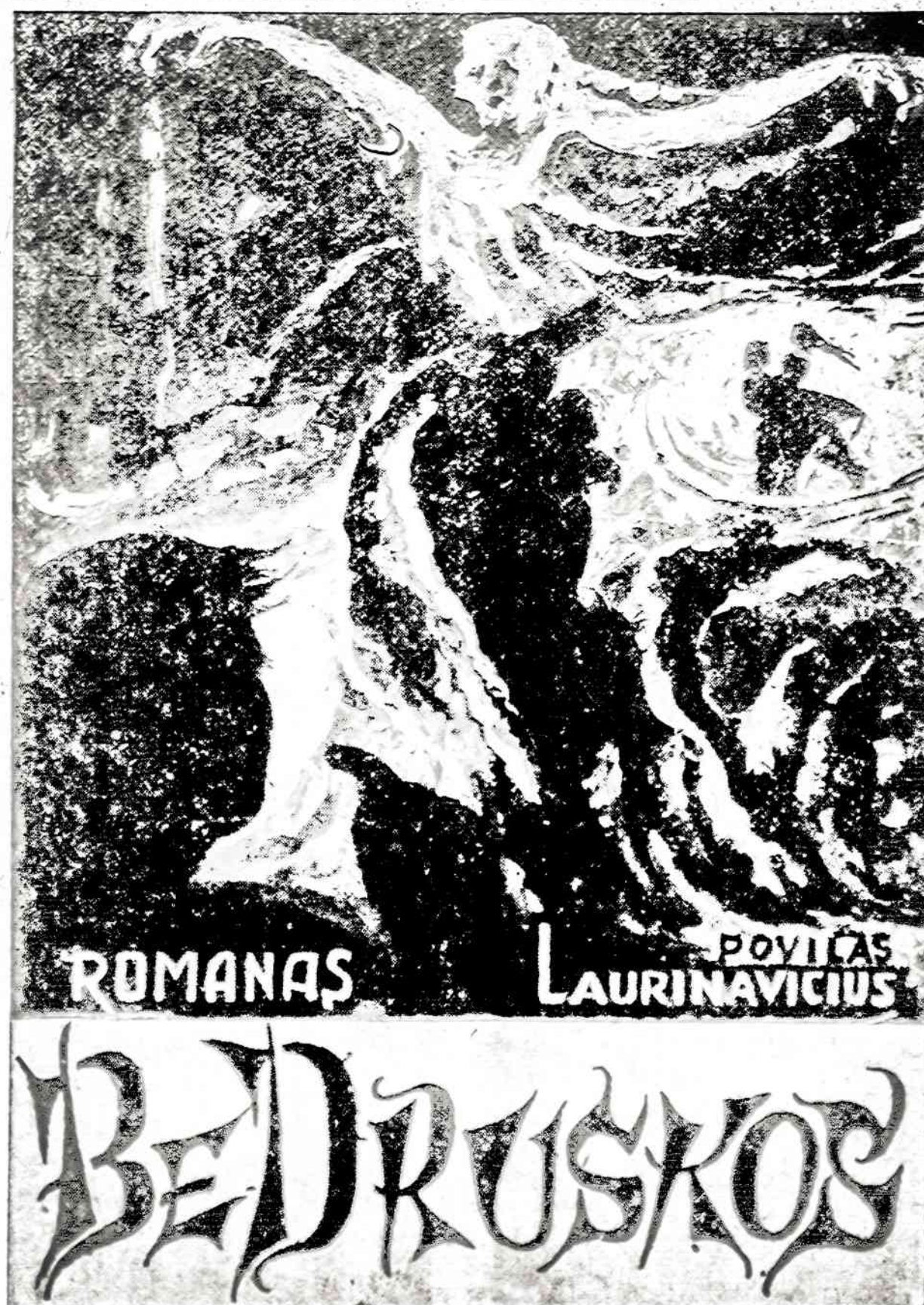
Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

404 puslapių.

Kaina \$8.

Persiuntimas \$1.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicago ir priemiestuose:		
metams	\$45.00	
pusei metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$5.00	
Kitoje JAV vietoje:		
metams	\$40.00	
NAUJIENŲ raštinė atidaro kasdien, išskyrus sekmadienius, o 10 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.		

Ar steigiamas naujas veiksnys?

Ar Lietuvos laisvinimo padangėse gimsta dar vienas veiksnys? Kaip praneša Draugo korespondentė R. K. Vidžiūnienė iš Los Angeles, ten susirinkę dr. Zigmo Brinkio rezidencijoje Informacijos centro subuvime pabaltiečiai gegužės 5 d. nutarė "pakreipti likimą savo pusėn".

Tam tikslui buvo pakvieta rusų disidentų Alexą Alekševą ir Rand'o Co. atstovą S. Enders Wimbushą. Išklausę jų pranešimus apie padėtį Sovietų Sąjungoje ir jų patiktus pasiūlymus kaip pakreipti Pabaltijo tautų laisvinimą skirtingais reikalais. Pagal šių ekspertų nuomonę, Sovietai pergyvena gilią krizę veik visose gyvenimo srityse, yra subrankutavę idejiniai ir moraliai, tad visas savo žėgas sutelkė į apsiginklavimą, kuriuo mano laimėti pasaulį ir išgelbėti komunistų nuo totalinio bankroto. Neįmanoma iš šios padėties, ekspertai patarė susirinkusiems: "Pabaltiečiai neturi matyti savo problemos sprendimo kaip nuosavo tikslo, bet kaip dalį komunistinio pasaulio griovimo, ir jungtis į bendrą kovą su kitomis tautomis" (Draugas, 1981-V-14).

Kaip toliau rašo R. K. Vidžiūnienė: "Po to sekė Hannaford kompanijos, kuri atstovaus baltų interesus amerikiečių arenoje, išsamus pranešimas", kuris buvo išklaušytas "su mums dar nematytu entuziazmu", ir čia pat įsipareigota stambiomis sumomis "prisidėti prie Lietuvos laisvės darbo".

Kitoje Draugo laidoje pranešama: "Gegužės 8 d. Los Angeles mieste Baltų organizacinio komiteto pirm. Antanas B. Mažeika pasirašė sutartį su Hannaford Public Relations firma, kuri angažuojama talkai lietuviškiems uždaviniams vykdyti. Firma įsipareigojo per 30 dienų paruošti detalizuotą programą. Pirmajai projekto frazei vykdyti įnešta 8,000 dol., kuriuos sudėjo Kalifornijos baltai" (Draugas, 1981-V-21).

Tarp šių dviejų Drauge tilpusių pranešimų yra kai kurių nesklaidumų, kuriuos papildė Leonardas Valiukas straipsnyje "Pagyvinkime Lietuvos laisvinimo darbą", kuriame taip pasisakoma:

"Visą Lietuvos laisvinimo darbą reikia pavesti amerikiečiams profesionalams. Pirmuosius bandy-

mus yra padariusi Kalifornijos lietuvių grupė, pradėjusi tartis su amerikiečių profesionalų firma (Hannaford Public Relation Co.). Pirmieji piniginiai įsipareigojimai irgi daromi kaliforniečių. Tam tikslui kasmet turėtų surinkti 200-300.000 dolerių. Tam užmojimui, kiek teko patirti, pritaria PLB vadovybė ir JAV LB Krašto valdyba".

(Pasaulio Lietuvis, 1981 m. balandis)

Apie Diplomatinę Tarnybą, VLIKą, ALTA, ir net apie Jungtinį Pabaltiečių komitetą, veikiančią Washington, D.C., ir atstovaujantį centrinės Amerikos baltų tautų organizacijai, niekur neužsimenama. Dar aiškiai nepasakyta, ar steigiamas Los Angeles Baltų komitetas veiks kaip savarankiškas naujas laisvinimo veiksnys. Taip pat neaišku, ar pasamdyta Hannaford firma ruoš programą, teiks patarimus vien įkurtam Baltų komitetui, ar firmos patarimais naudosis lygiai PLB ir JAV Visuomeninių reikalų komisijos, kurios, pagal L. Valiuko pareiškimą, "dar nėra pakėlusios savo sparnų", kurių "pakėlimui" reikėtų kasmet sumesti 200-300 tūkst. dolerių.

Reikalai susiklopiuotų, jei pasamdyta Hannaford firma ruošų ne vien programas, duotų patarimus ar panašius patarnavimus, bet apsiimtų eiti "lobbyistų" pareigas. Tuomet minėtos firmos atstovai suėję į sąlytį su JAV valdžios atstovais ir veiktų Los Angeles Baltų komiteto vardu. Susidarytų tikra painiava, nes laisvinimo veiksniai nemano nutraukti savo ilgametės veiklos ir reikalui esant turės kreiptis į Baltuosius Rūmus, Valstybės departamentą ar Kongresą. Pasirodžius "lobbyistams" tais pačiais klausimais, kiltų nesupratimai, įvyktų susikirtimai, prasidėtų nauji išpuoliai spaudoje ir vienu kitu kaltinimai.

Kokiais sumetimais tai daroma? Ar tam, kad vidurinė lietuvių karta galėtų pasirodyti su savo tariamai naujomis idėjomis ir sumanymais Lietuvos laisvinimo politikoje? Ar jie nežino, kad į prezidentus, Kongresą ir bendrai į visus valstybinius ar politinius organus yra renkami ne ekspertai ar profesionalai, bet partijų ar ideologijų politikai, turintieji pasitikėjimą tautoje? Ar jie nežino, kad kiekvienoje tautoje buvo, yra ir bus įvairių pažiūrų toms pačioms problemoms spręsti? Užtektų pasamdyti kitą Public Relation Co., ir sulauktų visai skirtingą laisvinimo programą. Kaip šachmatų lošime, taip ir politikoje ar karo strategijoje yra galimi įvairūs ėjimai ir skirtingi planai. Kurį iš jų pasirinkti? Pasirinkimą sprendžia vadovaujantieji politiniai organai ir jie neša atsakomybę prieš visuomenę ar tautą, bet jokiu būdu ne ekspertai ar profesionalai. Dažniausiai politinės krypties pasirinkimą nulemia istoriniai įvykiai, kurių net profesionalai nebuvo numatę.

Toliau, mūsų vidurinės kartos inteligentija bent tiek turėtų suprasti, kad politika yra galimybių menas. Jokie pasamdyti ir gerai apmokami profesionalai lietuvių išėjimui neaprašė politinės veiklos galimybių, nes pasaulinėje politikoje Pabaltijys sudaro mažą objektą ir yra atsidūręs giliame Sovietijos užnugaryje.

Mūsų veiksniai, pirmon eilės ALTas, labai sėkmingai išnaudojo visas susidarancias politines situacijas Lietuvos laisvės byloje, pasiremdamas vien savo pasiūlytųjų veikėjų sveiko proto ir patyrimo nuovokomis, bei pasitenkindamas kukliomis išlaidomis. Kam tuomet ieškoti naujų veikimo galimybių, kurių šioje Atlanto pusėje iš viso nesama, ką vaizdžiai įrodė Lenkijos įvykiai.

Galime daleisti, kad už Los Angeles Baltų komiteto fasado slepiasi kiti tikslai — suduoti galutiną smūgį veiksniams ir tuo pačiu sugriauti visą iki šiolinę Lietu-

J. KIMSA

Cusquenos (lapyba)

STEPONAS KAIRYS

ATSIMINIMŲ PLUOŠTAS

KURIUO KELIU?

Kai jau studentaudamas Peterburge įsilijungiau kuopėn, kuri svarstė lietuviškojo darbo problemas, buvome linkę galvoti, kad jas pasirenkame patys ir patys jas sprendžiame. Retam mūsų buvo aišku, kad jas mums skiria gyvenimas, svarbiausias inspiratorius ir įsakytojas. Dar neturėjome realaus ir pilnesnio supratimo, koks yra tas Lietuvos gyvenimas, ir bundanti kritiška mintis svarstymui ir veiklai pirmo pačias skaudžiausias jo opas. Iš ryškiausių ir mūsų pačių gyvai jaučiamų buvo dvi: politinė vergiamo krašto padėtis ir tautos žadavimo uždavinys.

Kiek pirmoji problema, jau opi pačioje Rusijoje, ir ypač revoliucinėmis nuotakomis tvinusių studentijos tarpe, buvo mums bent negatyvioje savo dalyje aiški — griauti monarchinį

Rusijos režimą, — tiek antrosios turinį turėjome nustatyti patys. Kuo turime pagrįsti tautos žadimą? Ir kaip suprantame tautą — ar vienybę bendruomenę su vieningais interesais bei uždaviniais, ar tokią, kaip ji yra, suskirstytą socialiai, su skirtingomis gyvenimo sąlygomis ir su jo priešingumais? Reikėjo atidžiau įžvelgti, kas buvo Lietuva, ir atitinkamoje eilėje rikiuoti sau skiriamus uždavinius, bendruosius ir nebendruosius.

Geresnio Lietuvos pažinimo stigome, bet mums pagalbon ėjo moraliniai impulsai. Žinojome, kad ir mūsų visuomenė yra diferencijuota, ir, kai viena jos dalis kasdien sėda už sutauso stalo, tai didžioji jos dalis, taip pat kasdien, teminta nuo sotųjų stalo birusiais trupiniais. Žinojome ir tai, kad Vakaruose jau vyko

organizacija, socialistų vadovau-

vos laisvinimo struktūrą. Šito tikslo nuo seniai siekė frontininkai, kurie pirma mėgino panašų smūgį suduoti per PLB ir JAV LB Visuomeninių reikalų komisijas. Nepasisekus tokiame manevrui, dabar mėginama stvertis "profesionalinio" metodo, pasamdant tam tikslui Hannaford Public Relation Co.

Pradėtas Los Angeles "naujų laisvinimo idėjų ieškojimas" ir naujo "profesionalinio" veiksnio steigimas gali išsiskirti gan nemaloniais pasekmėmis Lietuovos laisvinimo byloje. Tokia padėtis turi kelti susirūpinimą lietuviškoje išeivijoje ir veiksmuose. Kaip į tai reikėtų reaguoti, apie tai privaltų pagalvoti ir pasisakyti atsakingi politikai ir lietuviška spauda.

V. K.

(Bus daugiau)

LIETUVOS RYTŲ IR PIETŲ SIENOS

Prof. MYKOLAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Vilniuje Lietuvos ir Gudijos bajorai spėdavo savo reikalus. Vilniuje jie, bent jau mažesnieji, tenkindavo ir visus savo kultūrinius reikalus. Plačiausioms gyventojų masėms čia svarbų vaidmenį vaidino ir tebevaidina Bažnyčia. Vilniuje tiek daug puikių bažnyčių, Stebuklingieji Aušros Vartai, Vilniaus Kalvarijos. Visa tai traukia gyventojus iš pačių tolimiausių vietų, nes šiuo atžvilgiu joks kitas miestas negalėjo ir negali Vilniaus pakeisti. Pradedant Utenos, Ukmergės apskritymis šiaurėje ir baigiant Dysna, Vileika rytuose į Vilnių traukė žmonių masės net procesijomis. Palyginant vėlai išaugę Vitebskas ir Minskas, taip pat ir Daugpilis nieko tuo požiūriu nepakeitė, nes be kitko Vilniaus kultūrinė veikla, kaip ir ūkinė, traukė daugiau iš rytų į vakarus, negu iš vakarų į rytus, t. y. Vilniaus įtaka į rytus ir į pietus daug toliau siekia negu į vakarus. Šis dėsni, apie kurį plačiau kalbėsime vėliau, šiuo laiku taikomas taipgi Minskui ir kitiems Gudijos miestams. Ypač kultūrinės gravitacijos ribos ypač paryškėjo per 1920-1940 metus, kai Vilnių valdė lenkams, Sovietų siena buvo akliškai užblokuota. Pietuose taip pat ne tik nesumenėjo, bet dar sustiprėjo Vilniaus įtaka anksčiau

minėtose srityse, kadangi tarp Varšuvos ir Vilniaus neišaugo naujų kultūrinių centrų. Atkeriant nuo Lietuvos sritis, esančias už 1920 m. sienos rytuose ir už Nemuno pietuose, tų sričių gyventojai būtų vėrciami atsisakyti to, ką jie laiko savo gyvenimo būtinumu.

Po paskutiniojo Lenkijos-Lietuvos padalinimo, ilgainiui Lietuva buvo suskirstyta gubernijomis. Nustatant gubernijų ribas, vis dėlto nebuvo atsižvelgta į atstumus nuo centrų, bet matyt, daugiau buvo žiūrėta į susidariusias tradicijas ir į gyventojų pageidavimus. Tuo būdu į Vilniaus guberniją rytuose buvo įjungtos visos sritys, kurios anksčiau priklausė Vilniaus vaivadijai, nežiūrint to, kad tų sričių dalis buvo visai Minsko pašonėje. Panašiai buvo pasielgta sukuriant Gardino guberniją. Jai teko visos pietinės Lietuvos valstybės žemės iki pat Pripetės.

Kalbant apie Gardino guberniją, verta paminėti ir tai, kad jos ribos beveik sutapo su ankstyvesniosios Trakų vaivadijos pietų, pietryčių ir pietvakarių ribomis. Apskritai istorinės Lietuvos centro žemės, kurių gyventojai orientavosi į Vilnių, rusų buvo paskirstytos į keturias gubernijas: Vilniaus, Gardino, Suvalkų ir Minsko. Kauno gubernija daugumoje apėmė žemaičių seniūnijos žemes. Pirmųjų trijų išorinės ribos, jas drauge suėmus, kaip tik sutapo su tų sričių ribomis, kurios, mūsų nuomone, kuriant Lietuvos valstybę dar buvo kalbos atžvilgiu lietuviškos. Minsko gu-

bernija apėmė visus kitus plotus, kurių gyventojai orientavosi į Vilnių, tačiau, kurių tarpe nacionalinių (tikriaus pasakius — kalbinių) lietuvių besikuriant Lietuvos valstybei, jau nebūta. Per visą XIX amžių ir XX a. pradžioje iki pat Pirmojo pasaulinio karo, Lietuva buvo suprantama kaip apimanti Kauno, Suvalkų, Vilniaus ir Gardino gubernijas. Rusai taiti irgi pripažino. Kai kurie jų mokslininkai Lietuvai skyrė net ir Minsko guberniją, tačiau daugiau ūkiniu, bet ne tautiniu požiūriu.

Pirmojo pasaulinio karo metu, vokiečiai, okupavę Lietuvą, sudarė Lietuvos civilinę valdžią, kurios žinioje buvo Kauno, Suvalkų, Gardino ir Vilniaus gubernijos. Tuo būdu mūsų teisės į minėtas keturias gubernijas pilnai mums buvo pripažįstamos. Vėliau toms teisėms ginčyti pagrindą sudarėme mes patys, pasirašydami 1920 m. sutartį. Jei 1920 m. sutartis buvo pasirašyta tik todėl, kad mūsų buvo nepasitikėta savomis jėgomis išlaikyti vienlytę didesnę valstybę, tai šiandien tas nepasitikėjimas turi atkristi. 1920 m. sutartis nebuvo įvykdyta. Be to, tos sutarties sienos iš dalies mums buvo primestos. Todėl mes galime jų atsisakyti ir iš naujo reikalauti viso to, kas mums teisėtai priklauso.

Jei didžioji dauguma buvusių Vilniaus ir Gardino gubernijų gyventojų šiandien jau nebe-moka lietuviškai ir nėra apsisprendusi už lietuvių tautą, tai ji taip pat nėra apsisprendusi ir už ku-

rią kitą tautą. Labai klysta tie, kurie nelietuviškai kalbančius Vilniaus ir Gardino krašto gyventojus matuoja Vilniaus miesto ir jo apylinkių arba Vandžiogalos lenkuojančių gyventojų masteliu. Vilniaus ir Gardino krašte reikia skirti lenkiškai kalbančius gyventojus nuo gudžiškai kalbančiųjų. Be to, ir lenkiškai kalbantieji ne visi yra vienodai nusiteikę lietuvių ir Lietuvos atžvilgiu. Antilietuviškai yra nusiteikę daugiausiai tie lenkiškai kalbantieji, kurie gyvena kaimynystėje su lietuviškai kalbančiaisiais. Tų antilietuviškų lenkuojančių gyventojų neapykanta lietuviams daugumoje yra paremta tomis pačiomis savokomis, kuriomis ji buvo grindžiama iki Pirmojo pasaulinio karo, būtent: "lietuvis — tai chamas". Tokių antilietuviškų lenkuojančių gyventojų sutinkama Trakų, Vilniaus, Ašmenos ir dalinai — Lydos bei Brėslaujos apskrityse ir Suvalkijoje.

Kadangi tos apskritys įeina į 1920 m. sienas, tai Lietuva, gaudama tas sienas, gavo ir didesnę dalį viso Vilniaus ir Gardino krašto negerovių. Tų negerovių kiekis toli gražu proporcingai neaugtų toliau augant Lietuvos valstybės teritorijai, kadangi Vilniaus krašto gyventojų, esančių 1920 m. sienose, dauguma (iš gyventojų, esančių Vilniaus ir Gardino krašte už 1920 m. sienos — didžioji dauguma) yra arba neutraliai, arba palankiai nusiteikusi Lietuvos ir lietuvių atžvilgiu. (B. d.)

Cicero (R) Lietuvių Bendruomenė

Reg. Lietuvių Bendruomenės Cicero apyl. valdyba 1981 metų pradžioje baigė savo kadenciją ir darbą. Šių metų vasario mėn. 20 d. visuotiniame apyl. narių susirinkime buvo išrinkta valdyba 1981 metams. Kovo mėn. 2 d. savo posėdyje, valdyba pasiskirstė pareigomis, svarstė einamuosius reikalus ir sudarė šioms metams darbų planą. Visuotinio susirinkimo eiga, valdybos kandidatų sąrašas ir pasiskirstymas pareigomis spaudoje jau buvo anksčiau paskelbti, todėl čia nekartosiu.

Valdyba nutarė surengti: Jaunimo talentų pasirodymą; Birželio mėn. minėjimą bendrai su Cicero A.L.T. valdyba; Tautos šventės minėjimą; Gegužinę pikniką; ir Rudens balų. Ee to, organizuoti dalyvavimą R. Kalantos ir kitų mirties minėjime; Kapų puošimo šventėje ir Pavergtų Tautų protesto demonstracijose, Čikagoje.

Parėgimų datos bus paskelbtos vėliau spaudoje.

Visuotiniame apyl. narių susirinkime buvo pateiktas ir patvirtintas žurnalistas p. Zuzana Juskevičienė ir mok. Antanas Tauginas siūlė ir prašė, kad valdyba pagyventų veiklą ir duotų apyl. nariams platesnę informaciją. Šių metų valdybos kandidatų sąrašas yra pilnas, kiekvienas savo pareigas gerai žino, visi sutartinai ir sąžiningai dirba. Valdyba ir visi apyl. nariai galime didžiuotis, kad mūsų LB-nės yra valdybos įstatuose užregistruota (incorporated) ir turi juridinį statusą.

Mes vykame pagal valdybos įstatymais nustatytą tvarką, dirbame teisėtai ir teisingai: duodame reikalaujamą atskaitomybę. Už gerai ir laiku atliktus formalumus valdyba gauna pagyrimus. Dirbame tyliai ir niekam nekibudome. Žinome, kad mūsų paskirtis yra kultūros ir švietimo darbai.

Žodžių, darbais ir finansais mes remiame Amerikos Lietuvių Tarybą ir Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Visi žinome, kad mūsų tėvynė Lietuva yra pavergta ir iki nuogybės apipilėta; lyg žveris geležiniame narve laikoma uždaryta iki šiai dienai. Dainavos šalis — dainuojanti tauta, šiandien — verkianti tauta. Šimtai tūkstančių Sibire ir kitur išžudyti. Savo krauju tauta rašo mums testamentą.

Tokioje padėtyje mūsų Tėvynei esant, mes visi turime būti visos pastangos, kad siaučiantis teroras būtų sustabdytas, ir tauta prisikeltų į laisvę. Bet, štai,

jau kečiolika metų, ką mes matome ir girdime? Skaitau spaudoje — Draugas, Pasaulio Lietuvių, Akiračiai ir kitą. Ten prirašyta žodžių, nurodantių, kad jų autoriai nesilaiko nei etikos, nei estetikos. Atrodo, kad neturi gėdos ar sąvagarbos, nesilaiko nei spaudos dėsnų, nei kultūros. Registruota LB-nė vadinama "reorgais", skaldytojais ir kitais; Amerikos Lietuvių Taryba ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — pasenę ir netinkami darbai. Ir šaukia "Jų nereikia".

1971 metais, Verby s k madienį, sukilėliai patys išbėgo. Dabar tos neregistruotos LB nės vadai, pilni didybės, su Reg. L. B-nės atstovais eiti į pasitarimus ar susitarimus, atsisako.

Sekantiuose rašiniuose došime Verby s k madienį istoriją. Inž. Antanas Zumaras

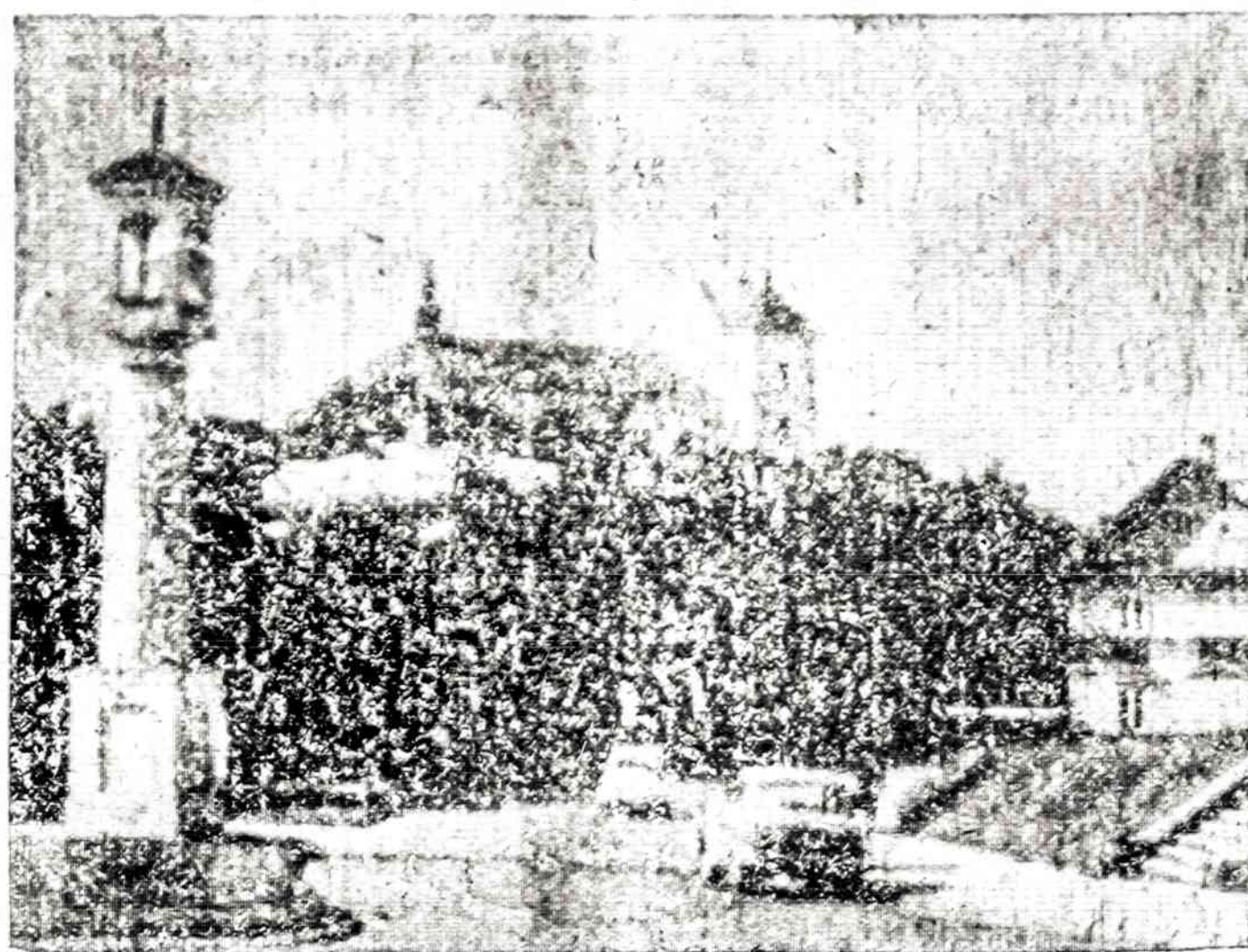
TRUMPAI

— Abiturientų balius pagerbti šiais mokslo metais baigiančius Los Angeles gimnazijas bus birželio 13 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje. Iki šiol jau yra užsiregistravę 15 abiturientų, kurie bus baliaus metų pagerbti. Siuo reikalu daugiau informacijų teikia R. Vizgirda: 913 6290.

— 40 metų Los Angeles Lietuvių parapijos jubiliejus ir kartu tradicinė Lietuvių Diena įvyks birželio 21 dieną. Iškilnės vyks parapijos sodyboje ir Marshall High School salėje. Bus iškilmingos pamaldos, parodos, koncertinė dalis, pietūs ir t.t.

— Jonas Jokubonis, Lietuvos Tautinių kapinių direktorių tarybos pirmininkas, šiomis dienomis tapo proseneliu. Jo dukraitė Mariana ir jos vyras John Landon yra tėvai proanūkės Kimberky.

— Prie St. Petersburgo Lietuvių klubo įkurta š. m. gegužės mėn. 1 d. socialinių reikalų sekcija. Jos pagrindinis tikslas yra padėti pagalbos reikalingiems visiems lietuviams, nežiūrint religijos, ištikimimų ar finansinės padėties. Sekcijos valdyba pareigomis pasiskirstė: kančiai: koordinatoriai — Adolfo Armalis ir Irena Račinskienė, reikalų vedėjas — Juozas Taoras, sekretorė — Eugenija Bogutienė, kasininkė — Vanda

TRAKŲ MIESTELIO CENTRAS

Gruzdienė, ryšinė — Jadvyga Mockūnienė.

— LB St. Petersburgo apyl. kės gegužės mėn. 6 d. Seminole parke suruošyti gegužinė — piknikas gražiai pavyko. Pakvėpuoti grynų pušyno oru ir pasidžiaugti gražia gamta suvažiavo virš 160 žmonių, kurių tarpe matėsi LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, Sv. Kazimiero mision. jos vadovas tėvas K. Butkus, ASM, kun. Vl. Budreckas, svečias iš Putnamo, Conn., kun. J. Gasiūnas ir keli vietos organizacijų pirmininkai.

Lietuviškas sutartines, pritaromas akordionu, pravedė muz. P. Armonas, o St. Vaskys paskaitė savo parašytus kupletus — "piknikinius apdūjomus". Skaniai paruoštų pietų išdavimui vadovavo P. Vitkienė, laimės šulinį tvarkė V. Gruzdienė.

— Romo Kalantos tragiškos mirties paminėjimas įvyko St. Petersburgo klubo salėje gegužės mėn. 14 d., kur momentui pritaikyta paskaita skaitė inž. A. Šukys. Meninėje programoje dalyvavo klubo vyrų choras, diriguojamas muz. P. Armono, ir viešnia Eglė Vilutienė, kuri paskaitė B. Pūkelevičiūtės "Raudoną", chorui pritarė V. Navickas paskaitė savo kūrybinius bandymus. Minėjimą ruošė vietos Romo Kalantos šaulių kuopa. Programą pravedė kuopos pirm. A. Gudonis. Pabaigoje visi atsilankiusieji, kurių buvo apie 200, buvo pavašinti kavute. Pamaldos už Romo Kalantos sielą buvo atlaikytos gegužės mėn. 17 d. Sv. Vardo bažnyčioje. Minėjime klube ir pamaldose šauliai dalyvavo su vėliavomis.

— Rev. Dr. Owen C. Norem buvęs paskutinis Amerikos pasiuntinys Nepriklausomai Lietuvai, turėjo stiprų širdies priepuolį ir po to net du kraujo išsiliejimus. Dabar yra gydomas New Port, Cal. ilgesnio gydymo ligoninėje. Ligonis gauna daug užuojautos laišku. Mrs. O. C. Norem adresas: 2949 Elles mere, Costa Mesa, Cal. Telefonas

714 543-5297. Ji laiškus jam pristato ir perskaito. Dr. Owen C. Norem yra autorius labai vertingos knygos: "Timeless Lithuania".

— Vladas Pažiūra, Los Angeles, Cal., parapijos vadovybės prašomas, sutiko ir šekandienais būti šv. Kazimiero Šekandieninės mokyklos vadėju.

— Spaudos klubo susirinkimas įvyks birželio mėn. 12 d. 7 val. vak. Lietuvių sodyboje, 6515 S. California Ave. Nariai prašome gausiai dalyvauti. V-ba

— Sibiro kalinio Jono Kreivėno knygos "Mirties Lageriuose ir Tremtyje" pristatymas visuomenei įvyks birželio 6 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, Pradžia 5 val. popiet. Pagrindinę kalbą pasakys visuomenės veikėjas Pranas Povilaitis. Meninėje dalyje dainuos Aldona Pankienė, akompanuos p. Variakojienė. Programą praves studentė Ramunė Trichytė ir paskaitys knygos ištraukas. Po oficialios dalies bus kavutė. Prašoma visus dalyvauti.

Knygai Leisti Komitetas

— Chicago Spaudos klubo narių susirinkimas, vietoj šio penktadienio, birželio 4 d., įvyks birželio 11 dieną Lietuvių sodyboje.

— Juozas Kapačinskio atsiminimai Spaudos Baruose, Chicago Lietuvių Literatūros Draugijos 1979 m. leidinys. Gausiai iliustruotas nuotraukomis, 216 psl., kaina \$7, gaunamas Naujienose. (Pr.)

ASTROLOGIJA IR KORTŲ SKAITYMAS

Norėdami susitikti su manimi, turite telefonuoti 523-3685 ir susitarti.

ELEONORA JAKŠTAS
4104 Archer Ave. (pusė bloko į Vakarus nuo California)

— Na, tai ką? Užrūksim ar ką?

— Bet kaip? Arti nesimato nė vieno partijos pastato!

Siųskite skubiai IŠEIVIJOS SPORTO ISTORIJAI medžiagą

Pakartotinai — trečią kartą kreipiamės į Vak. Europoje, Kanadoje ir Šiaurės Amerikoje gyvenančius sportininkus, sporto darbuotojus, veteranus bei mėgėjus ir prašome skubiai siųsti medžiagą, kuri apimtų 1944 — 1980 sportinę veiklą ir organizaciją.

Ypač pageidautina tiksli sporto vienetų metrika (įsteigimas, valdybų ar komitetų sudėtys, sportiniai laimėjimai, santykiai su visuomene, visomis organizacijomis ir svetimtaučiais ir t. t.) Prašome kartu siųsti ir nuotraukas (jos bus gražintos), kur matomi asmenys būtų išvardinti.

Medžiagą skubiai siųskite iki liepos 1 d. sekandiais adresais: Pranas Mickevičius, 4831 So. 22 rd Str. Milwaukee, Wis. 53221 USA, arba Sigita Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont. M6S-4R5, Canada.

Mimma medžiaga bus panaudota SALFAS-s gos leidinio "Išėivijos sporto istorija 1944-1980" išleidimui. Tik nuo mūsų visu glaudaus bendradarbiavimo priklausys jos išleidimo laikas ir kokybė.

SALFAS-s gos C. Valdyba

Gegužinė Chicagoje

Illinois — Indiana apygardos vyčiai ruošia gegužinę liepos 4-tą Vyčių salėje ir sode Chicagoje. Durs į salę ir vartai į sodą bus atidaryta 12-tą valandą vidurdienį. Ir jau bus tada išvirti pietūs, stalai bus padengti. Maistas bus įvairus. Vyriausiasis virtuvės šeimininkas yra Vincas Samaška. Vyčiai visiems greitai ir mielai patarnaus. Sokioms gros šaukus orkestras.

Vyčių draugai bankininkai nesigailė stambių dovanų loterijai, o Marija ir Antanas Richteriai net televizijos aparatą padovanojo, ir Jonas Paukštys — puikų Timex laikrodį. Ir daug dar kitų gerų ir gražių laimėjimų bus.

Tai dienai vyčiai papuoš sodą ir salę, kad svečiams būtų jauku ir malonu. Į gegužinę atvyks ir iš kitų miestų, bet Chicago lietuviai kviečiami esate pirmoje vietoje. Kartu atšvėsime ir Amerikos nepriklausomybę.

E. Pakalniškienė

Paieškojimai

• Paieškomas giminaitis iš Lietuvos, sveikatos sumetimais. Jo pavardė yra Sheputis. Žinančius jį ar turinčius šią pavardę prašau pranešti Greta 1741 Timothy Place, Vista, CA 92083

Arba prašau skambinti tel. (714) 489-1276 mano sąskaiton.

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI

DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

REAL ESTATE

Manai, Zėmė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU RCSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

EVANSTONE — 3 butų mūrinis, 20 m. Gražiai užlaikytas. Artū ligoninės ir universiteto. \$130,000.

MURINIS — 2 po 6. Atskirai šildomi vienetai. Didelis garažas. Marquette Parko centre. \$75,000.

4 BUTŲ MURINIS — 3 po 4 ir 1-2. 50 pėdų sklypas. Brighton Parke. \$69,000.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.

(Lithuanian Plaza Ct.)

737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiname aparate.

PARDUODU UZ \$80,000

STATYBAI KOMERCINĖ KAMPINĮ SKLYPĄ

132'-9 1/2" prie 6900 W. 87th St.

ir 80'-0" prie S. New England Avenue.

Skambinti Savininkui:

6900 W. 87th St., Burbank, Ill.

598-8445

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

T & F SEWERAGE & PLUMBING.

Rod any drain line for \$25.

If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves.

We install complete bathrooms and basements.

523-1962

DENTAL OFFICE & LABORATORY PLUS BUILDING

Established 40 years —

Marquette Park area.

Call Mr. Jage or Mr. Sweet

735-2200

RENTING IN GENERAL

Nuomos

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 5 kambarių butas.

Skambinti 471-9366

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.

Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

HOMEOWNERS POLICY

P. Zapolis, Agent

2208 1/2 W. 95th St.

Everg. Park, Ill.

60642 - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

2458 W. 69th St.

Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadienį nuo 9 iki 12-tos

arba pagal susitarimą.

Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.

Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. Wednesday, June 3, 1981

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.

Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder". Just one pill at bedtime safely, surely stimulates your system's own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.

What is "The Overnight Wonder"? Ex-Lax® Pills. That's right — pills from Ex-Lax. Look for the white box.

Use only as directed.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURCS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitoms, kurie toms darbus dirba.

SLA — išmokė daugiausiai kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraud savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neleidžia pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės į SLA įstątyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
347 W. 30th St.
Tel. (212) 543-2218